

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadstr.
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Nikakršna nesreča ni.

Seidlerjeva vlada je odstopila. S krčevito gesto se je Seidler držal svojega stolička na zahtevo Vsenemcev. Sedaj je odstopil sam in vsa njegova vlada, ne da bi to zbuhalo posebno pozornost. Nemci in Rusini so bili odločno za Seidlerjevo vlado; Nemci, ker so ga smatrali kot orodje za ohranitev nemškega kurza, Rusini pa, ker je obljubljal njim ločitev od Galicije za hrbtom Poljakov. Njegov padec so povzročili Poljaki, ki so se jeli buniti proti Seidlerju, ker je sklepal z Rusini tajne dogovore. Vlada in Nemci uvidevajo, da je tukaj sprava med vlado in Poljaki nemogoča, da bi bili Poljaki pri proračunu glasovali za kako drugo vlado. Zaraditega spoznanja tudi Nemci ne točijo solz po Seidlerju. Rusini so ljubejši; z vlado utegnejo propasti tudi dane obljube, zato groze, da maščujejo padec Seidlerja.

Kako malo pomeni odstop Seidlerja znači tudi to, da parlament zboruje dalje. Edino, kar se je zgodilo, je, da se glasovanje o proračunu v proračunskem odseku odgodi. V zbornici je češki predlog na obtožbo Seidlerjeve vlade večina odklonila; bila pa je tudi razprava povsem suhoparna. Pač pa se je pokazalo pri naslednji točki, ki je obravnavala umik na Piavi, da eksistira vladna večina. Večina je sklenila, da bodi obravnava o tej stvari tajna. Nimamo sicer še nove vlade, toda novo večino že imamo. Večina poslancev misli namreč, da popolnoma zadostuje, če sami poznajo dogodke na Piavi, prav tako kakor bi to prebivalstvo vobče nič ne brigalo. Izgovor, da take stvari ne smejo v javnost, da jih ne izve sovražnik, je naravnost smešen, če pomislimo, kolikrat se je očitalo, da je povsod dosti ententinih agentov in da so taki tudi med poslanci. S takimi argumenti hočejo očividno le prepričati javnost o nevarnosti, ki je ni, da ne zahteva pojasnil energičneje.

Kako se bo rešila vladna kriza še ne vemo. Cesarsko pismo Seidlerju pravi, da obvelja smer politike ista kakršno je imel Seidler; tudi še vbodoče. Naročeno je bilo baronu dru. Hussareku, da se posvetuje s strankami, bil je pri cesarju v avdienci ter se pogaja dalje, da si že danes prevladuje mnenje, da se Hussarekova mislija ne bo obnesla. Če pomislimo, da je Hussarek sodeloval v Stürgkhovi vladi, da je njegov namen voditi politiko v tej smeri, kakor jo je vodil Seidler, potem trdimo že danes lahko, da nam Hussarekova osebnost ne obeta nič prida. Hussarekov kabinet bo, če se sploh osnuje, uradniški ter bo imel pravzaprav edino ta namen, da reši državne potrebščine ter da ohrani smer dosedanje politike z vsemi pomočki. To bi bilo bistvo nove vlade, ki pa nam obenem prav mnogo pove. Z drugimi besedami: naloga vlade bo, da ne izvede nobenih temeljnih političnih in gospodarskih sprememb, marveč nas pusti poginjati v boju za svobodino, v medsebojnem boju za enakopravnost in enako tudi v gospodarsko-političnem oziru. Šele v jeseni, »če bodo razmere dopuščale«, se dopolni kabinet s parlamentarci.

Med novo in dosedanje vlado bo ena velika razlika. Seidler je neumorno barantal, govoril, obljubljal, se pogajal, čeprav ni nič posebnega izvršil, nova vlada pa bo bolj molčljiva in bo — vladala s takimi pomočki, kakršni se bodo zdeli njej primerni; gubili bomo zopet čas v mrtvilo, kakor ga že gubimo trideset let.

Nova ustava ruske federativne republike.

Peti vseruski kongres sovjetrov, delavcev, vojakov in kmetov je odobril novo ustavo ruske republike — prvo ustavo delovnega ljudstva na svetu.

I.

Kot prva točka te ustave je izjava pravic in dožnosti delavnega ljudstva. Ta pravi med drugim:

»Mi, rusko delovno ljudstvo, delavci, kmetje, vojniki in mornarji, združeni v sovjatih delavskih, vojaških, kmečkih in kozaških odposlancev proglašamo naslednje pravice in dolžnosti delovnega in izkoriščanega ljudstva.

Gospodarsko izkoriščanje delavstva po imejiteljih produktivnih snovi, strojev, zemlje, tovarov, železnic, sirovin itd., je vzrok vsega političnega stiskanja, vsega gospodarskega, duševnega in moralnega podjarmljenja delovnega ljudstva.

Radi tega je gospodarsko osvobodjenje delavskega razreda iz sužnosti kapitalizma največja naloga našega časa in se mora na vsak način uresničiti.

Popolna osvoboditev delovnega razreda od zatiranja in izkoriščanja ni le naloga enega kraja oziroma naroda, ampak je naloga celega sveta.

Delovni razred Rusije je, veren naročilom Internacionalne, v oktobru 1917, vrgel svojo buržoazijo in je vzel obenem z najrevnejšim kmetjskim ljudstvom oblast v svoje roke. Potem ko je uresničil diktaturo proletariata in najnižjih kmetjskih slojev, je sklenil delovni razred iztrgati kapital iz rok buržoazije, vsa produktivna sredstva združiti v rokah socialistične države in kar najhitreje mogoče zvišati množino moči produkcije.

Prvo v tem smislu je bilo:

1. Odstranitev zasebne lastnine vse zemlje in proglasitev vsega imetja za narodno last.

2. Proglasitev vseh gozdov, zemskih bogastev in voda, kakor tudi vsega živega in mrtvega inventarja vzornega gospodarstva in gospodarskih podjetij za narodno last.

3. Zakon o nadzoru delavcev in nacionaliziranje nekaterih vrst industrije.

4. Nacionaliziranje bank, ki so bile dosedaj ena največjih podpor kapitalističnega izkoriščanja naroda.

5. Proglasitev vseh posojil, ki jih je sklenila carska vlada na račun ruskega ljudstva, za neveljavna, da dobi mednarodni kapital, ki je eden izmed glavnih krivcev svetovne vojne, pošten udarec.

6. Oboroženje delavcev in kmetov, razoroženje posedujočih stanov.

7. Razentega se namerava uvesti splošne delovne dolžnosti vseh stanov.

Takoj, ko bo mogla biti produkcija združena v rokah ogromne zveze združenih delavskih mas, v zvezi, v kateri se zdi, da je razvoj vsakega posameznika pogoj prostega razvoja vsega človeštva, takoj ko bo na mestu stare, buržoazne družbe z njenimi razredi in z njenim razrednim sovraštvom, socialistična družba, ki sloni na splošni delovni dolžnosti, enakomernem izrabljanju in razdeljevanju produktivnih snovi ter na solidariteti vseh njenih članov — tedaj bo izginila, obenem z odstranitvijo vseh razrednih razlik, tudi potreba diktature delovnega razreda in državne moči kot aparata gospodstva enega razreda.

To so sedanje notranje naloge sovjetske republike.

Z ozirom na druge narode pa se ravna sovjetska republika po principih prve Internacionalne, ki je priznala pravičnost, resnico in pravost za podlago svojega občejanja z drugimi narodi, ne glede na pleme, vero in narod. Socialistična sovjetska republika priznava, da je tam, kjer je zatiran en član človeške družbe, celo človeštvo zatirano in radi tega naznanja in brani popolno pravo samoodločevanja narodov in s tem lastno odločitev svoje usode. To pravo razširja na vse narode brez izjeme, tudi na one stotine milijonov delavcev v Aziji, Afriki in v vseh kolonijah in v malih deželah, ki so bile doslej brez usmiljenja od vladajočih razredov, takozvanih civiliziranih narodov, zatirani in izkoriščani.

Dalje govori prvi člen še o izvedbi prava samoodločevanja narodov v Rusiji sami in pravi nato, da po osnovnih zakonih Internacionalne, priznava sovjetska republika, da ne morejo biti nobene pravice brez dolžnosti in nobene dolžnosti brez pravic. Naznanja torej poleg pravic tudi dolžnosti vsakega člana ruske republike v osnovi ter končava s klicem na ves svet:

Med tem ko naznanja ruska socialistična federativna sovjetska republika (R. S. F. S. R.) te pravice in dolžnosti, pozivlja ona delovni razred vsega sveta, da naj izpolni svoje naloge do konca ter vzdiga v trdnem prepričanju, da se v najbližnjem času uresniči socialistični ideali, k svojemu praporu stari bojni klič delovnega razreda:

Proletarci vseh dežel, združite se!

II.

Drugi člen ustave govori o splošnih določbah ustave R. S. F. S. R.

Tu pravi med drugim:

Ruska republika je svobodna socialistična družba vseh slojev Rusije, ki delajo; združena v mestnih in deželnih sovjatih.

Sovjetske zveze se združujejo na podlagi federacije v ruski socialistični republiki, kateri stoji na čelu vseru-

LISTEK.

Službenim potom.

Martin Leitgeber je bil sin Blaža Leitgeberja, o katerem smo leta 1878. brali, da je spisal tri drame in poleg tega še razpravo o nasaditvi in pripravljanju neke vrste salate. Martin je imel tedaj tri četrtine nepraktičnih idej in je bil tedaj učitelj v Kornstadlu. Kot tak se je povzpel do provizoričnega okrajnega pomožnega podučitelja in je imel vsak dan vžigati v sedemdesetih dušah dečkov luč znanja, za kar je dobival ravno toliko kronic na mesec, kolikor je bilo določenih za mestnega prižigovalca luči v Kornstadlu. Kljub temu je bil ponosen in vesel, ko je pomislil, da bi se mogla v eni teh deških duš vžgati lučica, ki bi gorela ali celo svetila, katere blesk utegne nekaj izpolniti svet.

Vrhutega ga je navdajala z ničemer opravičujoča nada, da postane nekoč definitivni okrajni pomožni podučitelj, in bo sedanji suh kruhek namazal s sirovim maslom ter zamenjal skromno ozko izbičo s prostornim stanovanjem. Kar je nekega dne zapazil v svoje največje začudenje, da je že skoro štiri leta provizorični okrajni po-

možni podučitelj in so ga njegovi mlajši tovariši vedno bolj preskakovali v službi. Ta zelo redka prikazen ga je silila k razmišljanju in globoko premišljevanju o tem, kako često se je že v predpisanem službenem potu potegoval za taka mesta.

V Kornstadlu pa je obstajal čudni običaj, da sta prihajala ob podelitvi javnih mest zaslužnost in zmožnost mnogo manj v poštev kakor razna predporečila in da je bil v navadi poleg »predpisanega« službenega pota še »neizogibni«. Ako je bil sin ali zet moža, ki je imel v Kornstadlu višjo službo, tedaj je moglo samoobsebi umevno to nadomestiti dokazilo morebitnih zmožnosti, ker se je vendar sposobnost očetova podedovala na sina in je bil izvoljen tudi zet večinoma z ozirom na ohranitev vrste. Ker pa ni bilo za vsa mesta dovolj sinov in zetov, tedaj je zavladal običaj, da je mogla tudi pripadnost k večinski stranki stopiti na mesto drugih zaslug. Martin Leitgeber pa se je, kakor zgoraj omenjeno, pečal z nepraktičnimi idejami. Za nevesto si je izbral provizorično okrajno pomožno učiteljico za ročna dela brez vsakega domovanja in vrhutega zamujal, da bi se pečal s politikom, ker mu je bilo njegovih sedemdeset lučic preveč pri srcu.

Živel je v obžalovanja vredni ideji, da je mogoče, z delom in sposobnostjo priti naprej, in je bil prepričan, da

so ga le vsled izpregleda kake pisarniške moči pozabili. Spomniti jih je treba, pa bodo popravili to neljubo pomoto. Radi tega se je neko lepo nedeljo oblekel v svojo črno obleko, najboljšo podedovano po rajnem očetu in šel najprej k nadučitelju Sedlačku.

Stari gospod je sicer imel zanj le besede same hvale; da, bil je z njim tako zadovoljen, da mu je vsako, še tako neprijetno delo popolnoma prepustil. Tako je Martin mogel lahkega srca govoriti z njim in so se njegova pričakovanja še povečala, ko ga je gospod Sedlaček za prihodnjo nedeljo povabil na dobro juho, pri čemer je pripomnil, da se bosta njegova žena in njegova hčerka zelo veselili nad Martinovim posetom. Ni bilo čudo, da je Martin odšel, poln najdrznejših nad, kajti bilo je jasno, da ga je nadučitelj povabil le vsled tega, ker se je hotel za dosedanje požrtvovalno delovanje Martinovo izkazati hvaležnega.

Martinu se je skoro zdelo odveč, da bi se podal k nadzorniku Schmidtu. Vendar ker je bil naklonjenosti gospoda nadučitelja gotov, je plesaje vriskal in nastopil službeno pot. In imel je srečo: Nadzornik je bil doma in bo lahko govoril z njim. Martin je predložil svojo prošnjo na najuljudnejši način in pristavil poleg, da je deležen posebnega priporočila gospoda nadučitelja Sedlačka. Nadzornik je le rekel: »Tako!« in je zavrnil Martina, češ,

ski kongres sovjetov, in v času med zborovanji tega kongresa vsruski centralni izvršilni komitej (C. E. K.).

Tretji člen, razdeljen v 8 delov, govori o ruskih sovjetih. Zelo važen je tu prvi del, ki določa volilno pravico.

I. Pravico voliti in v sovjetu voljeni biti imajo naslednji državljani ruske socialistične sovjetske republike obeh spolov, ki so dopolnili do dneva volitev 18. leto.

1. Vsi, ki so si pridobili sredstva za življenje z lastnim produktivnim ali družbi koristnim delom in so člani strokovnih zvez in sicer:

a) delavci in uslužbenci vseh kategorij, ki so uslužbeni v industriji ali trgovini ali poljedelstvu;

b) kmetje in kozaški poljski delavci, ki ne porabljajo nikakega najemninskega dela;

c) uslužbenci in delavci pri uradih sovjetske vlade.

2. Vojski armade in mornarice sovjetske vlade.

3. Državljan, ki so v kategorijah 1. in 2. naštetih in so na katerikoli način izgubili delazmožnost.

II. Niti aktivne, niti pasivne volilne pravice, pa nimajo, četudi so naštetih v gornjih kategorijah:

1. Osebe, ki prejmejo najeto delo, da bi od tega imele večji dobiček.

2. Osebe, ki imajo kake dohodke brez dela, kot: obresti od kapitala, dohodke od imetja i. dr.

3. Zasebniki, trgovci, trgovski in komercialni posredovalci.

4. Uslužbenci verskih občin, kot: duhovniki itd.

5. Uslužbenci in agenti prejšnje policije, žandarmerije in takozvane »ohrane«. Enako tudi člani prejšnje, v Rusiji vladajoče, vladarske rodovine.

6. Osebe, ki so blazne ali duševno manj vredne, in enako gluhonemi.

7. Osebe, ki so bile obsojene radi nepoštenih in nečastnih dejanj.

Deli II.—VII. govore o ustroju sovjetov. Del VIII. o vsruskem kongresu sovjetov.

Četrti člen ureja razmerje med ruskim centralnim izvršilnim komitejem in svetom ljudskih komisarijev.

Peti člen govori o podlagi računskih pravic, finančnih razmerah R. S. F. S. R.

Šesti člen o sekcijah vsruskega C. E. K. Po našem o ruskih ministrstvih.

Sedmi člen o dekretih in točka 9. tega člena pravi:

Dekreti so obvezni na enak način za vse državljane R. S. F. S. R., kakor tudi za vse v republiki se nahajajoče inozemce.

Vsruski kongres sovjetov pa ima pravico moč dekretov zmanjšati, jo izpremeniti ali odstraniti.

Zadnji člen (8) obravnava kompetence sovjetov in njih zborovanj, kakor tudi zborovanj deželnih, mestnih, volostnih, okrajnih in gouvrenmentnih sovjetov.

O priliki se še vrnemo na to prvo socialistično ustavo, posebno na zadnje člene (2—8), kakor tudi na prvi. Ustava je že, kot vidimo pri našem ekscerptu, zanimiva in zelo poučna. Škoda, da ne moremo dobiti cele iz Rusije; pa še ta, ki smo jo zvedeli, je bila pri nas konfiscirana, n. pr.: »Arbeiterwille« iz Gradca, kjer je, kakor vemo, cenzor še precej pameten, je imel velike bele lise. Boje se najbrž, da nas ne bo zapeljala... Pa bomo videli. Za danes: Le tako naprej! Živel socializem in njega prva ustava!

Ententa v Rusiji.

Angleške, francoske in srbske čete prodirajo od Murmanska tik murmanske železnice in tik obrežja Bega morja na ruskih tleh. Ne ozirajo se na mednarodno pravo zasedajo entente čete rusko ozemlje. Kaj utegne biti cilj teh operacij?

Najprej hoče dobiti ententa na severu Rusije jamstvo. Boljševiki so namreč izjavili, da ne priznavajo ruski milijardni dolg francoskih in angleških kapitalistov. Ententa si zagotavlja obvladovanje ruskega severnega obrežja, edinega izhoda Rusije k ledu prostemu morju, da

da je radi te zadeve v veliki zmoti, kajti nadzornik ga mu je opisal kot zelo samovoljnega in prav malo ubogljivega učitelja, ki ne razume tudi najjasnejših oblastvenih migljajev in potrebuje vsakdanjega drezanja. Ko je bil tedaj Maratin radi tega nepričakovane razjasnenja zelo potrta, je napravil nadzornik daljši odmor. Končno je rekel, da bode videl: mogoče bo prihodnji nadučitelj zadovoljnejši.

Na česti šele je prišla Martinu, ki je postal na mah za četrtino pametnejši, misel, da bi si med obema pojasniloma zgradil most. Naenkrat je imel v načrtu verižni most, in bile so rožnate verige, ki so vezale most. Na sredi je stala hčerka nadučitelja Sedlačka. Zamislil se je, da sta bila vendar nadučitelj in nadzornik dobra prijatelja, ki sta še zadnje poletje šla skupno v letovišče. Tedaj se je Martinu pojavil v srcu obup in izprevidel je, da zanj na svetu ni nobenega zdravila. Vse svoje življenje bo ostal provizorični podučitelj in vedno se bo reklo, da ni dostopen oblastvenim migljajem. Bil je tako žalosten, da je obupal nad vsem in premišljal je celo, kako bi svoje življenje zamenjal s smrtjo. Tako temno je bilo v njegovi duši. Le sedemdeset lučic, ki so mu bile zaupane, so mu svetile nekje v ozadju. (Konec jutri).

prisili Rusijo, plačati odškodnino na francoske in angleške dolžnike. Drugič hoče ententa najbrž od ruskega severa dati pomoč protirevolucionarnim elementom v Rusiji. Ako so severna ozemlja Rusije v rokah entente, tedaj se od tam lahko vračajo Kerjenski in njegovi ljudje na Rusko, ententa more od tam pošiljati sovražnikom boljševikov orožje, municijo in denar ter da pridejo do moči stranke, ki hočejo vnovič napovedati osrednjim državam vojno. Ako bi ententa opustila izkrcanje ob murmanskem obrežju, tedaj obstoja možnost, da bi Finska s pomočjo Nemčije zasedla murmansko železnico in s tem onemogočila vsako zvezo med entento in Rusijo. Namen, ki ga zasleduje ententa na Severnem morju, je potemtakem prozoren. Sedaj se pa zatrijuje, da se bliža tudi vkrcanje Japonske v Vzhodno Azijo. To bi bila seveda mnogo težavnejša operacija.

Že več mesecev prihaja zopet novica, da hočejo Japonci vkorakati v Sibirijo. Eni trdijo, da hočejo Japonci poseči v ruske homatije, da pomagajo češko-slovaškim brigadam proti Rdeči gardi in omogočijo odpravo Čeho-Slovakov čez Vladivostok na francosko bojišče ali v Italijo. Profesor Masaryk je potoval v Ameriko, da je pridobil Wilsona za privolitev v to pomožno akcijo v prilog Čeho-Slovakom. Drugi gredo še dlje: oni trdijo, da hoče Japonska vkorakati v rusko ozemlje zategadelj, da tam, kakor je Kerjenski zahteval v Londonu in Parizu, vržejo boljševike in da pridejo na krmilo stranke, ki hočejo zopet boj proti Nemčiji.

Manjši češko-slovaški oddelki operirajo v Vzhodni Sibiriji okrog Vladivostoka. Tam bi Japonska seveda lahko posegla vmes. Toda s tem bi ne bilo mnogo pomagane. Večji del Čeho-Slovakov stoji v boju z boljševiki tik ob železnici, ki pelje iz Samare (na Volgi) proti Čeljabinsku, izhodišču velike sibirske železnice. Daljava sibirskega morskega obrežja pa, kjer se morajo Japonci izkrcati, znaša do operacijskega ozemlja Čeho-Slovakov več kakor 6000 kilometrov. Na vsem ogromnem prostoru morajo Japonci najprej zasesti železnico in si jo zagotoviti proti sovražnim napadom. Šele potem morejo začeti s transporti čet. To bi bila presneto težka naloga, h kateri se bo japonski generalni štab le s težavo odločil.

Japonske čete, ki bi vkorakale v Sibirijo, bi zadele tam ndvomno na trdovratni odpor ruskega prebivalstva. Kajti sovražstvo proti rumenemu možu ni v Sibiriji nič manjše, kakor v Avstraliji ali v miroljubnih državah Amerike. V celi vzhodni Sibiriji uporabljajo rumene ljudi kot težake za najnujnejša dela. Boje se jih radi pritiska na plače. In vedno je bilo prebivstvo Vzhodne in Srednje Sibirije prepojeno z bojaznijo, da moreta Japonska in Kitajska s svojimi rumenimi človeškimi masami preplaviti redko naseljeno deželo, in bel človek, ki je ondi gospodar rumenih, bi mogel postati njegov hlapec. Odpor domčega prebivalstva bi Japoncem v tej ogromni deželi, h kateri popolni osvojitvi bi bila preslaba celo največja armada, še bolj otežkočil vsekakor komaj razrešljivo nalogo.

Dozdeva se nam zelo neverjetno, da podvzame Japonska kako operacijo, katere cilj bi bila oddaljena evropska Rusija. Nasprotno je gotovo, da Japonska zasede Vzhodno Sibirijo. Japonska bi rada storila to, da si tam prisvoji kako naselbinsko kolonijo. Anglija in Francija bosta temu pritrdili, da s tem pridobita v roke entente nadaljnjo dragoceno »zastavno pravico«, ki bo angleškimi in francoskim kapitalistom, katerih ruska posojila so boljševiki črtali, zelo prav prišla. Drugič hočejo Rusijo od morja odrezati tudi od Vzhoda, kakor so jo zaprli že z izkrcanjem na murmanskem obrežju že od severa sem. S tem bi boljševikom prizadejali novih težkoč, okrepili v ruskem narodu nacionalistično razpoloženje in posredno na ta način pospešili padec vlade, ki vztraja na Vzhodnem miru. Toda brez privoljenja Amerike Japonska in njeni zavezniki ne bodo podvzeli takega koraka. Ali pa more Amerika dati tako dovoljenje?

Politični pregled.

= **Misija barona Husareka** je naletela na velike težkoče, tako da skoraj ni pričakovati, da bi imel kak uspeh. Za slučaj, da se mu ne posreči doseči sporazuma, se imenuje že razne druge osebe, talko v prvi vrsti namestnik v Gornji Avstriji baron Handel, ki je že prišel na Dunaj.

= **Grof Czernin in Tisza.** Bivši vnani minister grof Czernin se je mudil zadnje dni v Budimpešti ter je konferiral z grofom Tiszo glede medsebojnega podpiranja. Nemcev in Madžarov. V parlamentarnih krogih se tudi govori, da bo vnani minister grof Burian zaradi stališča nemških strank napram avstro-poljski rešitvi poljskega vprašanja odstopil in da postane njegov naslednik grof Tisza, grof Czernin pa skupni finančni minister.

= **Nemški nacionalci proti Burianu.** Kakor se z Dunaja poroča, se zglašajo dnevi odposlanstvo nemškonacionalnih poslancev pri vnanjem ministru grofu Burianu, ki mu izjavi, da nemški poslanci nikakor ne pripuste nameravani

junctim med rešitvijo poljskega vprašanja in poglobitvijo zveze med Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Obenem bo odposlanstvo grofu Burianu izjavilo, da nemškonacionalna zveza odločno odklanja avstro-poljsko rešitev v onem obsegu, kakor se zanjo ogreva grof Burian. Odposlanstvo bo končno zahtevalo, da se čim prej imenuje skupni finančni minister namesto odstopivšega grofa Buriana.

= **Dogodki v Rusiji.** Moskovska »Pravda« poroča, da je general Gurko imenovan za vrhovnega poveljnika ententnih čet v severni Rusiji. Pod protektoratom entente se snuje nova republika Vologda, ki naj bi obsegala Murmansko in severne dele Rusije tje do Urala. Trockij razglašuje oklic, ki pozivlje oblasti sovjeta, da preženejo sovražnika z ozemlja Volge, Urala in Sibirije, in preprečijo delovanje angleških agentov, ki so ruske vojaške oddelke pregovorile, da so prestopili v ententno armado v severni Rusiji.

= **Nemški pogoji za mirovno konferenco.** Maksima Gorkega glasilo »Novaja Žiznj« javlja baje iz zanesljivega vira: Nemčija je španski vladi predložila svoje pogoje za mirovna pogajanja z entento. Pogoji se glase: 1. Nemčija ne zahteva na zapadu niti aneksij niti odškodnin. 2. Z Rusijo in Rumunijo sklenjene mirovne pogodbe ostanejo polnomočne ter se predložijo mednarodnemu kongresu na pregled. 3. O načelu samoodločevanja narodov se na kongresu ne razpravlja in tudi ne o usodi Belgije. 4. Balkansko vprašanje ostane odprto in se odloči na mirovnem kongresu. 5. Svobodna plovnost in razoroženje morske ožine Gibraltar in Sueškega kanala; pravica za napravo premogovnih postaj. 6. Vse kolonije se vrnejo Nemčiji.

= **Nemčija edina ovira.** Angleški državni tajnik za vnane zadeve lord Cecil je v nekem razgovoru razmotrival načrte o medsebojnem gospodarskem podpiranju narodov ter je izjavil: Edina ovira te gospodarske asociacije narodov je Nemčija. Nemčija si je gospodarsko podvrgla slabotnejše narode. Poleg vzhodnega morja in Dardanel je spravila Nemčija sedaj tudi Donavo pod svojo kontrolo ter je odstranila mednarodno komisijo. Dokler bo trajala vojna, bo morala ententa storiti vse, da razdere gospodarsko podlago nemške vojaške nadoblasti. Treba je, da nemška vlada popolnoma premeni svoje mnenje, da bo mogoče pripustiti Nemčijo kot člana gospodarske skupnosti.

= **Hertling in Hintze.** Berlinski »Vorwärts« poroča, da je novi državni tajnik vnane urada admiral von Hintze smatral izjavo o Belgiji za neumestno, vključ temu pa je državni kancler grof Hertling podal izjavo o tej zadevi.

= **Kamenew bo izmenjan.** »Stockholms Tidningen« poročajo iz Petrograda, da se bo predsednik petrogradske mestne dume pogajal za izmenjavo v Finski zadržanega ruskega poslanika na Dunaju za v Petrogradu zaprte begardiste.

= **Dogodki na italijanskem bojišču.** Interpelacija, katero so podpisale vse stranke, zahteva pojasnila o dogodkih na italijanskem bojišču. Nemški nacionalci in tudi krščanski socialci pa so napeli vse moči, da preprečijo javnost seje, na kateri sedaj parlament razpravlja o teh dogodkih. Ljudstvo, katerega močje, sinovi, očetje in bratje so žrtvovali svoje življenje, se ima tem strankam zahvaliti, da ne dobi pojasnila in da se jim prikrija usodne dogodke. To je tako gorostasno, da zadostuje, ako le opozorimo na to dejstvo.

= **Angleži vdrl v murmansko ozemlje.** Brzojavna poročila iz Finske javljajo, da so se predstraže finskih čet dvajset kilometrov severno od murmanske železnice na polotoku Kola že zapletle v boj z prodirajočimi angleškimi četami.

= **Položaj v Rumuniji.** Rumunski vnani minister grof Arion je na neki konferenci glede bodočih nalog Rumunije izjavil, da je rumunska vlada formalno prevzela dolžnost, izvršiti v deželi nujno potrebne reforme. Parlament mora sklepati o zakonih, ki so v zvezi z mirovno pogodbo, nadalje o židovskem zakonu in o amnestiji. Tudi pozneje vlada ne bo opustila reformnega delovanja do sklicanja konstituantne, marveč bo že prej predložil poljedelski minister zakon o prisilni oddaji zemljišč veleposestnikov kmetom.

= **Špionaža v Švici.** Pred zveznim sodnim dvorom v Curihu se vrši te dni sodna obravnava proti švicarskemu brzojavnemu uadniku

Rahnu in petorici njegovih sokrivcev, ki so obtoženi, da so vršili špionažo proti Avstro-Ogrski, Bulgariji in Turčiji na ta način, da so si prilastili brzjavke imenovanih držav ter jih prodajali italijanskemu vojaškemu atašeju.

— **Japonska intervencija v Sibiriji.** Iz Tokija se brzjavno poroča, da bo japonski parlament v kratkem sklican na izredno zasedanje v kateri se bo definitivno sklepalo o intervenciji v Sibiriji. Časopisju je prepovedano, poročati o gibanju čet.

— **Hohenzollernci na finskem prestolu.** Od zanesljive finske strani se v Stockholmu poroča, da je finski poslanik v Berlinu državni svetnik Hiet pri svojem zadnjem obisku domovine prinesel senatu obvestilo, da hoče cesar Viljem, da se postavi eden njegovih sinov kot kandidat za finski prestol.

— **Srbski socialisti.** Iz Dunaja poročajo uradno: Srbska vlada je odstranila socialne demokrate previdno iz skupščine ter jih napravila za neškodljive. Socialno demokratična stranka ima v skupščini dva poslanca. Poslanec sodr. Lapčević se nahaja sedaj v Belgiji. Poslanec sodr. Trišić Kaclemoviću je pa zabranil Pašić vožnjo v Švico, kamor so preložili sedaj skupščino. Na tozadevno interpelacijo posl. Podanovla še Pašić ni odgovoril.

— **Republika Honduras napovedala Nemčiji vojno.** Državni departement v Washingtonu razglasa, da je ameriška republika Honduras dne 19. julija napovedala vojno Nemčiji.

— **Revolucija v Tibetu.** »Times« javljajo iz Pekinga, da je v Tibetu buknila revolucija proti Kitajski. Ker Kitajska ni imela na razpolago zadostnih čet, so tibetanski revolucionarji prekoračili kitajsko mejo. Upajo, da se doseže premirje.

Dnevne beležke.

— **Pravda Jurij Auer proti dr. Oražnu.** V pravdi prejšnjega lastnika pivovarne v Ljubljani, Jurija Auerja proti svoji ženi Eli Auer, proti svoji sestri Evgeniji Oražen in njenemu soprogu dr. Oražnu, kakor tudi proti pravnemu zastopniku dr. Trillerju v Ljubljani, radi neveljavnosti mnogih v letih 1903 do 1906 z zgoraj omenjenimi osebam sklenjenimi pogodbami je izreklo najvišje kot vzklicno sodišče v Gradcu, da se ne ugoti prizivu tožnika. Vzklicno sodišče se je postavilo na stališče prvega sodišča.

— **Nesreča na južnem kolodvoru.** Spremljevalec lokomotive Franc Kačar je v bližini kurilnice na tukajšnjem glavnem kolodvoru padel z lokomotive na tla in se težko poškodoval.

— **Syarite otroke!** Trinajstletni Blaž Ignacij v Tomačevem je razbijal po vojaški patroni s kamenjem, ko je eksplodirala, je ranila dečka na levem očesu in desni roki. Potem se je igral z vojaško patrono trinajstletni Jurij Jež, ko je eksplodirala, ga je ranila težko na obeh rokah.

— **Promet z bankovci** je znašal, ko se je začela vojna, 2.100.000 K. Koncem leta 1914. se je povišal na 5.100.000 K, koncem leta 1915. na 7.100.000 K, koncem leta 1916. na 10.800.000 K, sredi l. 1917. na okroglo 14.000.000 kron, koncem leta 1917. na 18.400.000 K in znaša sedaj že 24.000.000 K. Neprestano povišanje števila bankovcev trajno ogroža državne finance.

— **Poštena žena.** Zena Stefana Derina v Trstu je ukradla svojemu možu 7000 kron v bankovcih po 1000, 100 in 50 kron ter izginila. S seboj je vzela tudi svojega enoletnega otroka. Mož je naznanil ljubljensko ženo policiji.

— **Kaj je škandal?** »Slovenec« prinaša pod gorenjim naslovom naslednjo žalostno, pa resnično vest: Da se že štiri leta pobira za vdove in sirote padlih junakov in da le-te pri nas nič ne dobe? Ne, to še ni škandal. Da se ljudem na neštete načine vlačijo denar iz žepov za uboge invalide in da ti potem nič ne dobe? Ne, to še ni škandal. Kaj pa je potem škandal? Škandal je šele, če opozoriš javnost na take razmere, in ljubljanski cenzor dotično notico zapleni! Konsuleš, tako vzgajate korupcijo.

— **Motorni osebni promet na Kolpi** uvedejo, kakor se poroča, prihodnje dni med Siskom in Pokupskim.

— **Umor cele družine.** V Pečuhu na Ogrskem sta vdrla v nek mlilin dva vojaka in umorila vso mlinarjevo družino, ki je štela šest oseb. Po zločinskem delu sta oropala mlinilca stanovanje in nato ušla.

— **Preskrba Štajerske.** Štajerskim poslancom so sporočili z Dunaja, da se glase ponočila z Ogrske, glede preskrbe Štajerske z ogrskimi in hrvaškimi pridelki, zelo ugodno. Že v prihodnjih tednih bo mogoče preskrbeti deželo z nezmetnimi žitnimi pridelki, kar so dosegli predvsem avstrijski posredovalci pri ogrskih merodajnih oblasteh. Vsled njih prizadevanja in pogajanja bo mogoče uvoz letošnjih pridelkov na Štajersko doseči predčasno in v večji meri, kakor pa je bilo pričakovati sploščka.

— **Štiri železniške vozove ovac** je zaplenila ljubljanska mestna aprovizacija neki ljubljanski družbi na južnem kolodvoru; namenjene so bile za Trst. Zato so prodajali včeraj v Ljubljani koštrunovo meso po 10 K kilogram in ravno iste dobrote bodo deležni ljubljanci v soboto. Vsled zaplenbe ima družba nad 30.000 kron izgube.

— **Razpuščen občinski zastop.** Občinski zastop na Slapu pri Vipavi je razpuščen radi nesklepčnosti. Imenovan je občinski gerent in nekaj prislednikov.

— **Tekoče železo je brizgnilo** tovarniškemu delavcu Ivanu Podlesniku v Donavico na Zgornjem Štajerskem iz vlivnega korita na nogo. Zadobil je na levi nogi precejšnje poškodbe.

— **Analfabetizem v Bosni in Hercegovini.** V preteklem šolskem letu je bilo v anektiranih deželah skupaj 487 ljudskih šol. Učencev je bilo 42.587, kar ne znaša niti tretjine vseh šoloobveznih otrok. Od prebivalcev, ki so stari nad 7 let, jih zna čitati in pisati 177.168, to je komaj 12 odstotkov vsega prebivalstva. Analfabeov je bilo 1.311.822, t. j. 79 odstotkov. Nekateri kmečki okraji imajo nad 90 odstotkov analfabetov. Žalostna slika po 40letni dobi avstro-ogrskoprave!

— **Kilogram krompirja v Šibeniku** (Dalmacija) stane štiri krone.

— **Človeško črepijo** so našli v bližini planine Počke.

— **Strašna lakota v Dalmaciji.** V Zadru in po celi Dalmaciji prebivalstvo že davno ne dobiva kruha. Namesto njega so dajali le nekoliko dek koruze na dan. Ker je zmanjkalo še koruze, dajejo sedaj ubogim Dalmatincem na dan le še po 10 dek ovsu. To je še hujše kot na Dunaju!

— **Zračno pošto bodo ustavili.** Z ozirom na nesrečo, ki se je pripetila zadnje dni na budimpeštanskem letalskem kolodvoru se bavijo merodajni krogi z vprašanjem, ne bi-li ustavili za sedaj promet z zračno pošto Dunaj-Budimpešta, ker so dosednji praktični uspehi prav majhni.

— **Vojni dobički.** Znana firma Fohnet je prodala v teh dneh v Budimpešti na cesarja Franca Jožefa obrežju hišo, ki jo je kupila pred vojsko za 435.000 K, za 5.970.000 K. Zaslužila je torej brez vsakega dela — pet in pol milijonov kron.

— **Velikanski gozdovi grofa Karolyija** na Ogrskem objema hud požar, ki je napravil do slej škode že za več stotisoč kron.

— **Socialistična akademija v Rusiji** je bila ustanovljena po poročilu »Našega Slova« od sveta ljudskih komisarjev. Soglasno so izvolili za člane: Bucharina, Stutsedskega, Radeka, Risanova, Bogdanova in Lenina, ki pa je odklonil izvolitev. Iz Nemčije so izvolili Rozo Luxemburgo, Junija Ledebourja, Karla Kautskega, Karla Liebknehta in Fr. Melvinga, iz Avstrije Ottona Bauerja. Izvoljenje Rusov Konija, Kratorkina in Plechanova so odklonili.

— **Zmanjšanje francoskih listov.** Od 1. avgusta dalje bodo smeli izhajati politični francoski listi po trikrat na teden le na dveh straneh, druge dneve v tednu pa le na štirih straneh.

— **Pomanjkanje kruha v Zagrebu** je — kakor poroča — hrvatski listi — postalo tako veliko, da se ljudje zbirajo že ob dveh ponoči pred pekarnami, da ne ostanejo brez kruha.

— **Hud potres** je bil v Johannesburgu v južni Afriki. Zahteval je več sto človeških žrtov.

— **Kaj je Sigorin?** Najboljši pomoček za hitro in temeljito uničenje stenice. Sigorin se dohva povsod, kjer bi se pa ne dobil, naj se piše na lekarno »Zur Hoffnung«, Pécs št. 46 (Ogrsko), ki pošlje vzorno steklenico za 4 K, veliko steklenico za 16 K, in brizgalko za 2 K.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 24. julija. Uradno se razglasa: Na italijanski fronti nobenih posebnih dogodkov. Na albańskem bojišču so se vsi naporu sovražnika, da bi v odseku Devoli predrl našo črto, vsled junaške obrambe naših čet ponesrečile.

Nove bitke na Francoskem.

Berlin, 24. julija. Na francoskem bojišču so artiljerijski obli severno Lyse, pri Arrasu in Albertu znova ožile. Na zapadnem bregu Ardre je sovražnik v krajevnem napadu izvršil močan sunek pri Maillyju ter prodrl do Ardre; v protinapadu pa smo Francoze vrgli zopet nazaj. Med Aisno in Marno je sovražnik včeraj jutraj nadaljeval svoje napade v masah ter privedel v boj nove divizije. Armada generala Boehna je večkrat zaporedoma ponovljeni napad krvavo zavrnila. Francozi in Amerikanci so imeli izredno težke izgube. Med Noyantom in Hartenlesom je sovražnik petkrat brezuspešno naskakoval. Na obeh straneh Villemontoira je trenutno pridobil nekaj ozemlja; naš protinapad ga je vrgel nazaj čez njegove iz-

hodne pozicije. Villemontoire smo sovražniku zopet izrgali. Naša artiljerija mu je prizadejala silne izgube, ko se je valil nazaj. Severno reke Qure je naš uničevalni ogenj že v razvoju razbil sovražni napad. Oklopni vozovi, ki so predrli naše črte, so bili razstreljeni; infanterija, ki jim je sledila, je bila v protinapadu vržena nazaj. Tudi med Qurequom in Marno bojujoče se čete so zavrnile močne sovražne napade, večinoma že pred svojimi črtami. Z višine severozapadno Rocourta in iz gojzda Chatelet smo sovražnika v protinapadu vrgli nazaj. Popoldne so se vršili le še delni napadi. Splošni sovražni napad je bil zavrnjen. Tudi jugozapadno Reimsa so se vršili srditi boji. Med Marno in Ardre je sovražni napad v silnih naskokih. Severno Ardre so vrgli Francozi v boj poleg svojih belih in črnih čet tudi Angleže in Italijane. Napad Italijanov, ki so bili že med pripravo silno zadeti, se je slabo razvil ter je bil hitro odbit. Tudi Francozi in Angleži so bili po večkratnih srditih naskokih deloma v protinapadu zavrnjeni.

Berlin, 24. julija zvečer. Na bojišču med Soissonsom in Reimsom je nastal zopet mir. Krajevni napadi le južno Qurequa in južozapadno Reimsa.

Ententa išče odločitev.

Rotterdam, 24. julija. Londonska »Morning Post« piše: General Foch glavnega udarca še ni izvršil. Armada Aliirancev bo zastavila vse sile, da doseže odločitev.

Zadnje vesti.

Tajna seja poslanske zbornice.

Dunaj, 24. julija. Tajna seja poslanske zbornice je bila ob polšestih popoldne zaključena ter se bo jutri ob desetih zopet nadaljevala.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 24. julija. Baron Hussarek se je včeraj in danes pogajal z manjšimi parlamentarnimi skupinami. Nemški radikali in agrarci stoje trdno na stališču, da mora Hussarek sprejeti Seidlerjev kurz. Podali so izjavo, da v Hussareku ne vidijo zadostno garancijo za udeležitev nemških »belangov«. Poljski klub je podal danes izjavo, da je sklenil glasovati za šestmesečni proračunski provizorij. Popoldne je baron Hussarek konferiral z zastopniki gosposke zbornice; zvečer je bil sprejet od cesarja v posebni avdienci. Glasovanje o proračunskem provizoriju se bo vršilo šele prihodnji teden.

Dunaj, 24. julija. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da je na seji zveze nemških strank dobil večino predlog Langenhan-Dinghofer. Zveza se zavzame za državne potrebščine, če Hussarek sprejme Seidlerjev kurz. Baronu Hussareku se je torej posrečilo dobiti večino za državne potrebščine.

Hussarek in nemške stranke.

Dunaj, 24. junija. Dr. v. Hussarek je sklenil danes končno svojo misijo, pogajal se je z vsemi strankami in odšel k cesarju. Njegova izvolitev za ministrskega predsednika utegne biti izrečena še danes. Nemški nacionalci so izrekli, da nimajo do Hussareka nobenega zaupanja in da je bolje, da vlade sploh ne nastopi. Ta njih sklep ni naperjen morda proti njegovi osebi, pač pa zahteva to ozir do političnega položaja.

Baron Hussarek in nemški kurz.

Dunaj, 24. julija. Baron Hussarek je sprejel zastopnika ogrskega lista »Az Ujsag«, kateremu je na vprašanje, ali namerava vztrajati na nemškem kurzu, izjavil sledeče: Pod nemškim kurzom razumem državni, avstrijski kurz, ki zagotavlja državno življenje Avstrije in ne moti miru med njenimi narodi, marveč ga pospešuje.

Posvetovanja nemškonacionalnih strank.

Dunaj, 24. julija. Danes se je vršilo pod predsedstvom dr. Waldnerja zborovanje nemškonacionalne zveze, ki je sprejela med drugim dve resoluciji, v katerih pravi, da ostane dr. Seidler za Nemce nepozabljiv do brotnik in mu izreka najtoplejšo zahvalo za nemški kurz, ki ga je proglasil v državi kot prvi ministrski predsednik. Dalje zahteva zveza, da mora ostati poglabitev zveze z Nemčijo najvažnejša naloga vsakega bodočega ministrskega predsednika, in da je treba s tega ozira vse druge politične probleme monarhije prilagoditi avstro-nemški zvezi. Nato so sklenile nekatere nemške stranke še par resolucij, v katerih na žive in mrtve rote bodočo vlado, da zajamči Nemcem izpolnitev vseh njihovih zahtev in pri zadevanju, za katere se mora zavzemati z vso silo. Dosedanji kurz v notranji politiki mora ostati smerodajen tudi za naprej, kar naj vlada nemškonacionalni zvezi tudi zajamči. Nemški radikali pa še niso bili s tem zadovoljni. Sestavili so še dve resoluciji, v katerih pravijo, da kabineta pod vodstvom barona Hussareka ne morejo podpisati in da bodo podpirali bodočo vlado le tedaj, ako se ta obveže, da vzame gd Seidlerja napovedani nemški kurs v svoj program in zahtevajo od nje še polno drugih obveznosti.

Poslanec Dobernig umrl.

Celovec, 24. julija. Državni poslanec Josip W. Dobernig je danes ob petih popoldne umrl.

Stališče hrvatskega bana omajano?

Budimpešta, 24. julija. »Deli Hirlap« poroča, da je stališče bana pl. Mihalovića zaradi zadnjih dogodkov v hrvatskem saboru omajano. Kot naslednika banova se imenujeta hrvatski minister dr. Unkelhäuser in pa bivši ban baron Škerlec. Ban Mihalović je prispel danes v Budimpešto in je popoldne konferiral z ministrskim predsednikom.

Rusija socialistična republika.

Berlin, 24. julija. Peti kongres sovjetov je predložil osnovo za državno obliko Rusije. V smislu predloga naj postane Rusija socialistična republika, koje vrhovna oblast naj bo sovjet. Kongres ima pravico, izpreminjati ustavo in sklepati državne dogovore.

Železniška stavka v celi Ukrajini.

Berlin, 23. julija. Dne 15. julija so pričeli stavkati železničarji na nekaterih železnicah v Ukrajini; stavki se je čez dva dni pridružil tudi Kijev, tako da ni mogel zapustiti mesto doslej še noben vlak. Z ozirom na to je prometni minister Butenko razglasil, da se izplačajo železničarjem za meseca maj in junij zahtevane plače tekom treh dni. Tudi glede preskrbe z živili je bilo izdanih nekaj odredb. Vse druge zahteve železničarjev pa je vlada kategorično odbila in jim obenem zagrozila, da odslovi vsakega, ki ne bi hotel takoj na delo. Ako se stavka nadaljuje, se postavijo železnice pod nemško vrhovno poveljstvo, oni pa, ki stavkajo, bodo izgnani iz Ukrajine.

Morilci grofa Mirbacha.

Berlin, 24. julija. Wolffov urad poroča: Glasom poročila ljudskega komisarija za vnanje zadeve, Čičerina, zastopniku nemškega poslaništva, je bilo dne 19. julija ustreljenih nad 200 levičarskih protirevolucionarjev, ki so bili udeleženi na umoru grofa Mirbacha in na upor proti sovjetski vladi.

Japonska intervencija v Sibiriji.

Tokio, 24. julija. Državni svet je pod cesarjevim predsedstvom odobril vladne ukrepe glede intervencije v Sibiriji. Začasna vlada v Vladivostoku je izročila aliirancem noto, v kateri izraža željo po skupnem vojaškem postopanju. Aliiranci bodo svoje stališče uravnavali po položaju v vzhodni Sibiriji.

Aprovizacija.

Peki in prodajalci kruha se vnovič in zadnjič opozarjajo, da ne smejo dati strankam kosček kruha, predno stranka ne napiše na rodbinsko legitimacijo s črnilom svoje ime in priimek. Kdor bi se ne ravnal po tem naročilu, je odgovoren za škodo in bo poleg tega strogo kaznovan.

Za izgubljene izkaznice se ne izdaja novih.

Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 26. soboto, dne 27. in ponedeljek, dne 29. julija, vsakokrat od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za krompir in sicer: Strankam z začetno črko A do J dne 26. t. m., s črko K do P dne 27. julija in s črko R do Z dne 29. julija.

Sladkor za vkuhanje sadja. Stranke, ki so pravočasno vložile prošnje za vkuhanje sadja in ki še niso prišle po nakazilo za sladkor, se vabijo, da se takoj zglase v mestni posveovalnici, ker se bo sladkor za vkuhanje sadja oddajal v trgovinah le še do vštete sobote 27. t. m. Po tem roku se ne dobi več nakazila za sladkor in tudi stranke, ki imajo že v rokah nakazila, ne dobe več sladkorja v trgovinah.

Prodaja praških klobas in prekajenega mesa po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase in prekajeno meso v vojni prodajalni v Gosposki ulici v petek, dne 26. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 200 do 500. Vsaka oseba dobi četrtil kilograma; kilogram praških klobas stane 4 K; kilogram prekajenega mesa 8 K.

Izkaznice za krompir ne dobe: 1. Stranke, stanujoče v občinah Vič, Moste in Zg. Šiška. 2. Vsi železniški uslužbenci in njih rodbine in 3. Vse one stranke, ki bodo na njivah pridelale krompir, dokler ne bo porabljen njihov lastni pridelek. Stranke, ki imajo nasajen krompir na malih vrtovih, dobe tudi izkaznice za krompir. Kdor bi neopravičeno prejel izkaznico za krompir, bo strogo kaznovan.

Krompir za I. okraj. Stranke I. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, dobe zgodnji krompir v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajal se bo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8 do pol 9 štev. 1 do 200, od pol 9 do 9 štev. 201 do 400, od 9 do pol 10 štev. 401 do 600, od pol 10 do 10 štev. 601 do 800, od 10 do pol 11 štev. 801 do 1000, od pol 11 do 11 štev. 1001 do konca. Stranke dobe za vsako osebo 3 kg krompirja, kilogram stane K 1.20.

Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji, in ki pri zadnji razdelitvi niso dobile krompirja, ga dobe v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti.

Marmelada za VI. okraj. Stranke VI. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajala se bo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 2. do 3. štev. 1 do 400, od 3. do 4. štev. 401 do 800, od 4. do 5. štev. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 K.

Marmelada za VII. okraj. Stranke VII. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v petek, dne 26. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast po naslednjem redu: popoldne od 8 do 9 štev. 1 do 200, od 9 do 10 štev. 201 do 400, od 10 do 11 štev. 401 do 600, popoldne od 2 do 3 štev. 601 do 800, od 3 do 4 štev. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 kron.

Suhe slive za IV. okraj. Stranke IV. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2 do 2 štev. 1 do 200, od 2 do pol 3 štev. 201 do 400, od pol 3 do 3 štev. 401 do 600, od 3 do pol 4 štev. 601 do 800, od pol 4 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do pol 5 štev. 1001 do 1200, od pol 5 do 5 štev. 1201 do 1400, od 5 do pol 6 štev. 1401 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka za osebo pol kg, kg stane 6 K.

Suhe slive za V. okraj. Stranke V. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajale se bodo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8 do pol 9 štev. 1 do 220, od pol 9 do 9 štev. 221 do 440, od 9 do pol 10 štev. 441 do 660, od pol 10 do 10 štev. 661 do 880, od 10 do pol 11 štev. 881 do 1100, od pol 11 do 11 štev. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg, kilogram stane 6 kron.

Suhe slive za VI. okraj. Stranke VI. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do 2. štev. 1 do 200, od 2. do pol 3. štev. 201 do 400, od pol 3. do 3. štev. 401 do 600, od 3. do pol 4. štev. 601 do 800, od pol 4. do 4. štev. 801 do 1000, od 4. do pol 5. štev. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. štev. 1201 do 1400, od 5. do pol 6. štev. 1401 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka na osebo pol kilograma, kilogram stane 6 kron.

Razno.

* Koliko konj je bilo na svetu pred vojsko? Izpremembe, ki jih napravljata sedanja vojska v vsem gospodarskem življenju, preobračajo bivaše razmere do jedra. Tudi v reji konj je veliko vprašanje, kaj da ostane od njih po vojski. Zato je poučno, koliko da jih je bilo pred vojsko po statistiki iz leta 1900. Takrat so našli v Evropi 38,400.000 konj, v Sev. Ameriki 17,425.000, v Južni Ameriki 5,430.000, v Aziji 29,000.000, v Afriki 1,000.000, in v Avstraliji 2,300.000. Ta števila so seveda le približna, a v Evropi še precej natančna, ker so tu napravljene statistike po uradnem štetju. — Posamezne evropske države so imele pred vojsko: Avstro-Ogrska 4 in pol milj. (od tega cele 3 milj. na Ogrskem) konj, Nemčija 4 milj., Francija ne cele 3 milj., Anglija samo 1 in pol milj. a Rusija 22 milj., v Belgiji, Nizozemski in Danski so našli 300.000 konj.

* Projekt tunela med Parizom in Londonom. Mednarodni parlamentarni trgovski posvet v Londonu, je sprejel resolucijo, ki zahteva takojšen začetek zidave velikega podmorskega predora od Londona do Pariza, ki naj bi zvezal pod kanalom La Manche za vedno evropsko celino z otokom Velike Britanije. S to zvezo bi se moglo priti iz Pariza v London ali obratno v ne celih šestih urah in v 20 urah bi bil mogoč prevoz 30.000 oseb, ali 30.000 ton blaga. Načrt predora pot vodo je že star in se je zdel do sedaj neizvršljiv. Ko bi bil izvršen, bi imeli lahko direktno železniško zvezo Carigrad - London brez vsakega prestopanja ali ladjskega prevoza.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petelan.
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

V založbi »Slovenske Socijalne Matice« je izšel propagandni spis

Demokratizem in ženstvo.

Dobiva se v vseh ljubljanskih knjigarnah. Pismena naročila sprejema »Slov. Socijalna Matica« v Ljubljani.

Cena: K 1.—, s poštnino K 1.20, 10 izvodov skupaj K 9.—, pri naročilih čez 20 izvodov 20 % popust.

Učiteljska tiskarna
Ljubljana Frančiškanska ul. 6,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. — Litografija.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je
PARATOL
domače mazilo,
Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno.
Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-
PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 3.
Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri
Paratol delavnice lekarnarja **Ulmer,**
BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje, t. j. 5 kilogr. K 12, 1 zavoje za 10 kg 23 K. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoje 32 kosov K 18. Roza barve, 1 zavoje 24 kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste. — Izvozno podjetje
M. Jünker v Zagrebu 40, Petrina ul. 3/III, tel. 23-27.

Frazne zaboje

velike in male

prodaja po zmerni ceni

Konzumno društvo za Ljubljano in okolico, skladišče v Šiški, Kolo-dvorska cesta.

SIGORIN
zatre čudo-
vito naglo **STENICE**

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se povsod. Glavna razpošiljalnica: **Lekarna „pri upanju“ (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.**